

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радамі!

Газета Верховної Ради України

◆ № 176 ◆ Середа, 11 вересня 1991 року ◆

Ціна 10 коп.

СВЯТА І БУДНІ

Наш календар, здається, уже вщерть переповнений святами. Державними, професійними. Всіх і не перелічити. Але в киян є свято, якого вони чекають, до якого готуються. Проводить його редакція газети «Вечірній Київ».

Проводить у другу неділю вересня вчетверте. І вчетверте дивує й радує киян і гостей столиці — винахідливістю і щирістю — на гарний настрій, добрі посмішки.

(Закінчення на 9-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПРЕЗИДЕНТ Грузії З. Гамсахурдіа видав Указ про створення Міністерства оборони Грузії, від контролю якої має перейти й опалени Національні гвардії. Гамсахурдіа побоюється, що П командуючий Т. Кітовани дідає згоди з опозицією і стягне гвардійські частини в антиурядовий виступ.

ННІ в Мінську над міськрадою — два прапори. Один — державний, другий — національний: біло-червоно-білий. Повернувшись місту і древній герб, якому 400 років. — «Погона». Є надія, що найближчим часом столиця Білорусії буде повернута і її державному назву — Мінськ.

ДЕЛЕГАТИ незачергового з'їзду Компартії Казахстану на послухали Президента Незарбаєва щодо саморозпуску партії. З боку воїни віддали на поталу історії тільки слово комуністичний. Зуважилися — на «соціалістичний» — Соціалістична партія Казахстану. Чи надого!

ОКРІМ Нагірнаної Азії, топонімії Республіки на території Азербайджану відбулися вибори Президента. У них взяло участь понад 80 відсотків виборців. Серед претендентів в їх аж один Аза Муталібов — перамого Муталібова сумніва не викликає.

МАЛЕНЬКА людина вилучила, напруженням сил розривав пуп, що обслуговувало її, — талий простий і зрозумілий кожному символ третьої наради конференції з людського виміру НБСЄ, що відкривалася в Москві 10 вересня. Москва не на словах, а на ділі доказує, що заслуговує прийняти форум, у центрі уваги якого перебуватимуть права людини в світі.

акти, біль, надія

НАШІ ЕНЬКИ!», Верховною Радою України

Не тільки мо-
Пропор бу-
поруч з ро-ми співали
дає В. Ні-
коли залунала
Україна», до
відштов Рост-
нає «Яні кла-
ка, мелодія»
едкому музн-
національний
Мстислав Лео-
півня обов'яз-
гійм разом
сся перемоги,
тут же пе-
слова, і він
«Згинуть
», як роса насерія, а вран-
було не до
над рухалися
той дивізії. І

УТЯСЯ ПАЛАЦИ?

Є в місті Малині дуже див-
не місце, яке нагадує осколок
Чорнобильської зони: за об-
лупленим парканом куди не
глянь — тільки бур'яни, бур'я-
ни й бур'яни. І це — в самі-
сінькому центрі міста. За сто
кроків від пам'ятника В. Леви-
ну. А причина цього дива ось
у чому. Коли почали утворю-
ватися нові політичні партії,
ЦК КПУ припинив будівництво
величезного будинку для парт-
апарату Малинського райкому
партії. І відтоді все навколо
новобудови почало заростати
пір'єм і кропивою.До речі, осколок Чорнобиль-
ської зони існує і в райцентрі
Овруч. І теж навколо недо-
будованої споруди тепер вже
неіснуючого Овруцького РК
Компартії України.Цікаво, кому ж дістануться
палаці?Микола ХРІЄНКО,
Житомирська область,
Фото автора.

МИЛОСЕРДЯ

робив нотат-
касинку, а
приїхав до
редини облад-
метами, ма-
рема, штучни-вратні на
поїздки —
тисяч доларів,
себе сім'я Ко-
ну — амери-
які охоче від-
аються, що це
— «там, дещини підготу-
операції. І
Мізі П. Козн-
ульгував 70
оселився у цій
бути ближ-— каже го-
О. Мендюк,—частинна апаратури, яку сво-
го часу прислали з-за кордо-
ну, не функціонує з різних
причин. Та я вважаю, що це
оптимістичний варіант лікар-
ської допомоги, коли вона адр-
ресована конкретним людям
за конкретних обставин. Тепер
думаємо, як налагодити випу-
ск якісних штучних сугло-
бів зусиллями спільних під-
приємств.Доктор Козницький повер-
тається до США, а львівсь-
ким лікарі й надалі робити-
муть унікальні операції з
допомогою подарованої апа-
ратури. Їхній професіоналі-
зм американський колега
оцінив дуже високо.Оксана ТЕЛЕНЧІ,
власний кореспондент
«Голосу України».
Львів.

Телеграфним рядком з Черкас

СВЯТО ЧЕРКАСЬКОГО КОША

два дні відзначали на
стадіоні мешканці міс-
та. У ньому взяли участь
кіноспортивний театр
із Запоріжжя «Січ», на-
родний самодійльний
ансамбль з Червоної
Слободи «Козаки-чер-
кашани», кіномотоци-
спортсмени з місцевого
колгоспу імені Леніна,
дітята з педінституту
та медучилища.

ТРИВОЖНА НОВИНА

В обласному центрі
виявлено особу, хвору на
СНІД. Медики зверну-
лися до представників
влади і правоохоронних
органів з проханням по-
сприяти примусовому об-
стеженню всіх соціальних
груп ризику.

ДО ІМЕННИ НЕ ДОЖИТИ

Заснована восени 1990
року газеті «Черкаси»,
колишній орган Черка-
ського міськкому КПРС,
а нині міська громадсь-
ко-політична, схоже, не
дожила до свого дня на-
родження: скінчилися
гроші. Колектив оголосив
себе її засновником і
гарячково шукає спонсо-
рів.Лілія
ТИТАРЕНКО,
власний корес-
пондент «Голосу
України».

Це ж треба!

ЗНАВ БИ ЛЕВІТАН,

автор картини «Золота
осінь», що у перебудов-
ний час вино з такою
назвою марешти перестав-
нута виготовляти.Часи міняються, сла-
внозвісний Указ ліризу у
минуло, і все поверта-
ється «на круги своя».
Липовецький завод про-
довольчих товарів знову
налагодив виробництво
міцних напоїв, проте кла-
сичної «Зоси», себто «Зо-
лотої осені», серед них
немає. Натомість проло-
нюються десертний напій
«Яблуко» та напівсолод-
кий напій «Ренет перце-
вий».Валерій
ЛАЗАРЕНКО,
власний корес-
пондент «Голосу
України».

Вінницька область.

ФІЄСТА ПОВІТРЯНИХ КУЛЬ

6 вересня на стадіоні «Динамо» у Києві відбулася фієста по-
вітряних куль. Своєю майстерністю демонстрували спортсмен-
підлітки. У святковому концерті взяли участь ансамблі «Академія»
та «Хортниця» із Запоріжжя.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Усьо чотко!

ГРОШІ НЕ ПАХНУТЬ — ВИПРОМІНЮЮТЬ

Діагностика ситуації ок-
ла в забрудненому радіонуклідами
Коростені Житомирської обла-
сті. Як повідомив голова над-
звичайної комісії з чорнобиль-
ських питань Коростенського
міськвиконкому О. Зінюк, Жи-
томирський обласнимком ви-
ділив цього року понад міль-
йон ка- ванців на тактиза-
цію мі- Та облас- осп не
поспіша забезпечити райцентр
потрібними матеріалами. У Жи-
томирі сформовано новий
трест «Житомирдазактизація»,
жм керує В. Курочка. Конк-
ретний справ з цим трестом
локи що не помічено.А такі проблеми, як, ска-
жімо, роз'яснення Закону простатус і соціальний захист
громадян, котрі постраждали
внаслідок чорнобильської ава-
рії... 8 обласнимкомі, наприк-
лад, ніж не можна з'ясувати,
чи спланиватимуть компе-
сацію, передбачену статтею
32 Закону тим, хто бажав ле-
реселитися. Не зрозуміло та-
кож, скільки ж треба прожити
в місті, щоб мати право на
так зване добровільне гаранто-
ване відселення.Словом, закони є, гроші ви-
діляють, в користі від усього
цього — ніякої.Віктор ВАСИЛЬЧУК,
журналіст.

Таке життя

РЕКОРД — 580 СНАРЯДІВ

Тільки за два дні роботи на
спорудженні ставків у колгос-
пі «Авангард» Нижньосіро-
гозького району бригада скре-
перистів установила своєрід-
ний рекорд — вигорила на
поверхню 580 снарядів. Спеці-
алісти стверджують, що вони
— німецького виробництва і
пролежали у землі майже 45
років.

Від небезпечних знехідок

після Великої Вітчизняної вій-
ни під Сірогозами загнивало
майже 40 мирних жителів. Та
керівництво не враховує спе-
цифіку умов праці механіза-
торів і не платить їм більше, ніж
передбачено у звичайних ви-
платах.Іван КАЛІНИЧЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».
Херсон.

Знай наших!

ВІК ЖИВИ — ВІК ЧИТАЙ

Живе у Забарівці Палажка
Родіонівна Куценко. Має 6 ону-
ків, 9 правнуків, 6 праправну-
ків. Свій 104-й день народження
Родіонівна зустріла, як за-
жди. Вона першою в сім'ї ле-
речитус свіжі газети та журна-
ли, активно слухає радіо. При-
чому ще років два тому чи-
тала без окулярів. Прочитане йпочує тут же лереловідає су-
сідам. Та й свого, лерелитого,
вистачає, є що розповісти —
і на ланів працювала, і на кол-
госп. А лам'ять бабуся має
гостру і свіжу, тож послушати
її розповіді завжди цікаво.Віктор БОЖОК,
Корюківський район
Чернігівської області.

Ракурс

ХТО ДОПОМОЖЕ ЗНЕДОЛЕНИМ?

До Фонду милосердя Києва
звертаються за допомогою ме-
лозabezпечені, одинокі пен-
сіонери, інваліди, важкохо-
рі, жм потрібне складна опе-
рація чи лікування за кордо-
ном. Але можливості Фонду
жк занадто скромні. А чомуМіністерство охорони здоров'я
не має спеціального резерву
коштів (у тому числі й валют-
них), щоб надавати допомогу
тим, чие здоров'я в загрози-
вому стані?

Анатолій САВЧУК.

Телеграфним рядком з Чернівців

ЖОВТО-БЛАКИТНА ЯРОВИЦЯ

На найвищій вершині
Буковинських Кар-
лат — горі Яровиці —
замайорів сіньо-жовтий
прапор. Піднято його з
ініціативи обласного То-
вариства української мо-
ви імені Т. Шевченка
та НРУ, до яких приєд-
налися посленці украї-
нського товариства «Сла-
вутич» з Москви та То-
вариства російської куль-
тури імені Сахарова з
Чернівців.

ЦЕНзуРА для АМУРА

В області почав діяти
новотворений підрозділ
управління внутрішніх
справ — так звана «мо-
ральна міліція». Вона
зобов'язана запобігати
показі й прокату фільмів
порнографічного змісту,
боротися з проституцією
тощо.

ЛЕНІНСЬКИМ ШЛЯХОМ

Хвиля демонтажу па-
м'ятників вождів доко-
палася й до Чернівців.
На минулій сесії після
гарячих дискусій прийня-
то рішення не демонту-
вати монумент Леніну, а
перенести його на зад-
вірки краєзнавчого му-
зею і там зберегти для
нащадків. Поряд з ним
опиняться увічнені в
бронзі його соратники.

ПРИБУЛИ ДОНЧАКИ

З Краснодарського
краю прибули не Буко-
винні козаки, щоб ук-
литися могилем своїх
предків, які загинули тут
під час прорыву генерала
Брусилова у 1916 році.
На місці лоховання гості
астеювали привезені з
собою хрести, відслу-
жили молебень і щиро
подякували місцевим жи-
телям за догляд козаць-
ких могил.

ДО ЄЛІСЕЄВСЬКОГО ХОДИТИ НЕ ТРЕБА

Початок осені, а на
чернівецьких прилавках
з'явилися чорнобоки
смачки... суніці, вироще-
ні на плантаціях сільно-
го Буковино-італійського
підприємства. Зарубіжна
технологія дозволяє зні-
мати врожай чудової яго-
ди з весни до передзи-
м'я. Правда, ціне теж
чудова — 16 карбованців
за кілограм.

НЕЗАЛЕЖНА «БУКОВИНА»

Відновився випуск ко-
лишнього органу Черні-
вецького обкому КПУ —
газети «Радянська Буко-
вина». Часопис оголосив
себе незалежним видав-
ним і перестав бути «ра-
дянським», назвавшись
просто «Буковина».Василь БАБУХ,
власний корес-
пондент «Голосу
України».У ниніш-
році на-
ше буде
Ужгород-
цею-інтер-
студіюют
математи-
гічного с-
ж відтеп-
кладним
області.
чального
висті вип-
важати
родської

Та й а

К

1				
5				
9				
16				

18				
26				
29				

По гор-
ретків і
ні пламе-
порт у С-
мета у
напряму.
міра дов-
27. Моро-
Розшире-По вер-
лута. 4.
голя. 7.
частина
Гранич-
ричної с-
кам'яни-
бовим ок-

ВІДПО- ОПУБЛ

По гор-
4. Шель-
балка. 1.
13. Еол.
да». 16.
Номер. 2.
24. Прид-
Гандзя. 3.
на. 36. Ба-
фема. 39.По вер-
ра. 2. Ка-
4. Шкуро-
метер. 7.
18. Лак.
23. Бело-
Половин-
6а. 31. Ро-
35. Арес-

ТА ПОВІТРЯНИХ КУЛЬ

стадіоні «Динамо» у Києві відбулася фінальна частина Всеукраїнського турніру з легкоатлетичного спорту серед студентів вищих навчальних закладів України.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Усё чотной

І НЕ ПАХНУТЬ — ПРОМІНЮЮТЬ

Із селом, де є радіоустановки, жінки області по-своєму майстерно демонстрували спортсменів, які прийшли з Києва, щоб взяти участь у міжнародному турнірі з легкоатлетичного спорту серед студентів вищих навчальних закладів України. У Києві відбулася фінальна частина турніру. Жінки області по-своєму майстерно демонстрували спортсменів, які прийшли з Києва, щоб взяти участь у міжнародному турнірі з легкоатлетичного спорту серед студентів вищих навчальних закладів України.

Віктор ВАСИЛЬЧУК, журналіст.

Тане життя

Д -580 СНАРЯДІВ

дні роботи на війні у складі артилерійського полку. Маме б ону-чці, а прарівню — в Україні. Там вона працює на заводі, що виготовляє снаряди. Там вона працює на заводі, що виготовляє снаряди. Там вона працює на заводі, що виготовляє снаряди.

Знай наших!

ЖИВИ — ВІК ЧИТАЙ

вільці Паліжко. Маме б ону-чці, а прарівню — в Україні. Там вона працює на заводі, що виготовляє снаряди. Там вона працює на заводі, що виготовляє снаряди. Там вона працює на заводі, що виготовляє снаряди.

Ранурс

ДОПОМОЖЕ ЗНЕДОЛЕНИМ?

Міністерство озброєння України вимагає від усіх громадян України, щоб вони надавали допомогу військовим, які перебувають у полоні. Міністерство озброєння України вимагає від усіх громадян України, щоб вони надавали допомогу військовим, які перебувають у полоні.

Анатолій САВЧУК.

Телеграфічним рядком з Чернівцями

ЖОВТ-БЛАКІТНА ЯВРОЩІНА

На найменшій вершині Буковинського Карпат — гори Яворини — знаходиться сиво-жовтий гірський ліс. Цей ліс є одним з найкращих місць для полювання на яворинських копитих тварин.

ЦЕНЗУРА ДЛЯ АМУРА

В області почав діяти новостворений підрозділ управління внутрішніх справ — так звана «моліція». Вона зобов'язана зловити поплічівця, який порушує громадський порядок, борючись з проституцією тощо.

ЛЕНІНСЬКИМ ШЛЯХОМ

Харків демонструє пам'ятник Леніну. Цей монумент є одним з найкращих місць для полювання на яворинських копитих тварин.

ПРЕМУН ДОМКАМ

З Кіровоградського краю прибули на Буковину козаки, щоб укласти мирний договір з місцевими жителями. Цей договір є одним з найкращих місць для полювання на яворинських копитих тварин.

ДО ЕЛІСЬКЕСЬКОГО ХОДИТИ НЕ ТРЕБА

Початок осені, а на Чернівецькій провінції вже почалися холоди. Цей період є одним з найкращих місць для полювання на яворинських копитих тварин.

НЕЗАЛЕЖНА «БУКОВИНА»

Відносинам між Україною та Росією потрібен мирний договір. Цей договір є одним з найкращих місць для полювання на яворинських копитих тварин.

Василь БАБУХ, заступник голови «Голосу України».

Вересневі новосілля

КЛЮЧІ ДО ВУЗУ

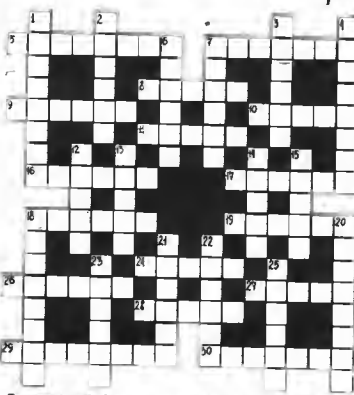
У нинішньому навчальному році на Закарпатті й найкраще буде одержати вищу освіту. Цей період є одним з найкращих місць для полювання на яворинських копитих тварин.

Та й азамати, цигорини За-

карпаття багатьом не нові: створено два нові аспекти — базисні професійно-технічні училища, одна з яких — Вишньоріздська — готує спеціалістів-аграріїв, у тому числі й фермерів, а Мукачівська — сучасних фізично-професійних. Ужгородська обласна школа юних лановиків відкриває свої виховні настановні пункти нашого регіону.

Микола ГОРБАТ, заступник голови «Голосу України».

КРОСВОРД

По горизонталі: 5. Визначений радянський вчений, один з творців і організаторів підрозділу космосу. 7. Молода. 8. Діалект півдня на території нинішньої України. 9. Катіон. 10. Місце, де відбуваються важкі події. 11. Діалект української мови. 12. Найбільше діалект української мови. 13. Хмельний алкоголь. 14. Рід черв'яків. 15. Глибинний чинник, теорія теорії гравітації. 16. Теорія гравітації. 17. Висхідний діалект української мови. 18. Хмельний алкоголь. 19. Катіон. 20. Місце, де відбуваються важкі події. 21. Діалект української мови. 22. Рід черв'яків. 23. Хмельний алкоголь. 24. Рід черв'яків. 25. Глибинний чинник, теорія теорії гравітації. 26. Теорія гравітації. 27. Висхідний діалект української мови. 28. Рід черв'яків. 29. Катіон. 30. Місце, де відбуваються важкі події.

По вертикалі: 1. Міра обсягу. 2. Марка автомобіля. 3. Запліт. 4. Продавець сирів. 5. Персонаж повісті М. В. Гоголя. 7. Різдвяний мінеральний гірський мінерал. 8. Рід черв'яків. 9. Катіон. 10. Місце, де відбуваються важкі події. 11. Діалект української мови. 12. Найбільше діалект української мови. 13. Хмельний алкоголь. 14. Рід черв'яків. 15. Глибинний чинник, теорія теорії гравітації. 16. Теорія гравітації. 17. Висхідний діалект української мови. 18. Хмельний алкоголь. 19. Катіон. 20. Місце, де відбуваються важкі події. 21. Діалект української мови. 22. Рід черв'яків. 23. Хмельний алкоголь. 24. Рід черв'яків. 25. Глибинний чинник, теорія теорії гравітації. 26. Теорія гравітації. 27. Висхідний діалект української мови. 28. Рід черв'яків. 29. Катіон. 30. Місце, де відбуваються важкі події.

Склад Лариса ПРОКОПІВНО.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД, ОПУБЛІКОВАНИЙ В ПЕРШОМУ

По горизонталі: 1. Антарктида. 2. Швейцарія. 3. Рід черв'яків. 4. Шуроваль. 5. Личинка. 6. Мухомор. 7. Сивак. 8. Рід черв'яків. 9. Катіон. 10. Місце, де відбуваються важкі події. 11. Діалект української мови. 12. Найбільше діалект української мови. 13. Хмельний алкоголь. 14. Рід черв'яків. 15. Глибинний чинник, теорія теорії гравітації. 16. Теорія гравітації. 17. Висхідний діалект української мови. 18. Хмельний алкоголь. 19. Катіон. 20. Місце, де відбуваються важкі події. 21. Діалект української мови. 22. Рід черв'яків. 23. Хмельний алкоголь. 24. Рід черв'яків. 25. Глибинний чинник, теорія теорії гравітації. 26. Теорія гравітації. 27. Висхідний діалект української мови. 28. Рід черв'яків. 29. Катіон. 30. Місце, де відбуваються важкі події.

По вертикалі: 1. Абрикос. 2. Кавказ. 3. Трагікомедія. 4. Шуроваль. 5. Личинка. 6. Мухомор. 7. Сивак. 8. Рід черв'яків. 9. Катіон. 10. Місце, де відбуваються важкі події. 11. Діалект української мови. 12. Найбільше діалект української мови. 13. Хмельний алкоголь. 14. Рід черв'яків. 15. Глибинний чинник, теорія теорії гравітації. 16. Теорія гравітації. 17. Висхідний діалект української мови. 18. Хмельний алкоголь. 19. Катіон. 20. Місце, де відбуваються важкі події. 21. Діалект української мови. 22. Рід черв'яків. 23. Хмельний алкоголь. 24. Рід черв'яків. 25. Глибинний чинник, теорія теорії гравітації. 26. Теорія гравітації. 27. Висхідний діалект української мови. 28. Рід черв'яків. 29. Катіон. 30. Місце, де відбуваються важкі події.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Чергова по випуску жінки Людмила БАРАНОВИЧ.

Тел. 446-61-13.

Пригода

ТЕПЛОДІД

«ЗАКУПОРІВ» РІКУ

Теплодіди «Гостов», який знаходиться в Радянському Союзі, є одним з найкращих місць для полювання на яворинських копитих тварин. Цей період є одним з найкращих місць для полювання на яворинських копитих тварин.

Втрата судна та вартість імпортованого вантажу становлять велику суму, до якої слід додати вартість тривалого «закупорювання» судна. Цей період є одним з найкращих місць для полювання на яворинських копитих тварин.

Георгій ВОРОТНИК, заступник голови «Голосу України».

Ізмаїльська область.

Одеської області.

ПОГОДА

11-12 вересня по Україні була опалена, лише 12 вересня у північній частині країни були похолодали. Цей період є одним з найкращих місць для полювання на яворинських копитих тварин.

По Київській області сьогодні десь була опалена. Вітер південно-західний, 5-10 метрів на секунду. Температура 20-25 градусів.

По Київській області сьогодні десь була опалена. Вітер південно-західний, 5-10 метрів на секунду. Температура 20-25 градусів.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Чергова по випуску жінки Людмила БАРАНОВИЧ.

Тел. 446-61-13.

КОМУНІЗМ
ЄСТЬ.
ОБЕЩАННЯМИ
УЖЕ СЯТІ!

НЕПРОСТЕ СТАВЛЕННЯ

РОЗДУМИ СПЕЦІАЛІСТІВ

Програму Шаталіна-Явлинського викладають у Гарвардському університеті США. На жаль, якщо українська програма відома на Заході, то в українському варіанті.

Всі ми смертні. Якщо хтось тепер помирає, то залишає після себе дітям не гроші, а мільярди доларів, папірці... А хотілося б залишити реальні цінності — тож дайте мені і мільйонів інших громадян таку можливість. Головний шлях до цього — приватизація.

Чи можна ставити підприємство в заслугу його високорентабельну роботу? Я б боявся твердою відповіддю на це запитання — адже дуже часто сьогодні великий прибуток мають ті, кому вдалося «пробити» кабінетні чиновників, прийнявши ціну на свої товари...

МОЇ роздуми — для людей мислячих, розсудливих, раціональних. Віроє, що адекватний розум візьме курс на це. Я — економіст. І хотів би говорити насамперед як економіст. Розумію, це не завжди властиво. Навто багато питань, які хочу порушити, мають політичне забарвлення. У моїх роздумах не виникає особливо, але обнімати політичні аспекти проблеми в даному разі неможливо.

У роздумах не обійду багатьох людей, аніжачою депутатський мандат республіки. Не сприймайте це як образ. Спробую би своїм оком спостерігати не людей, а їх погляди, відходів, дій, ринку. Дайте ж разом розмірковування, а головне — діяти.

БОЛДИНСЬКА ОСІНЬ

МІНУЛОГО року (перша половина жовтня) пройшло чудового дня так. Це була свого роду болдинська осінь. Повірте, захист докторської дисертації у Московському університеті не викликав у мене такої піднесення, як робота над Програмою переходу Української РСР до ринкової економіки. Даруйте за неспроможність, але в принциповому плані це хороший документ, навіть унікальний зоробка, який ніколи не мав ні Союзу, ні жодна з республік. Програму Шаталіна-Явлинського викладають у Гарвардському університеті США. На жаль, якщо українська програма відома на Заході, то в українському варіанті, який потрапив до парламенту. Документ, у розробці якого я брав участь, мав трохи інший вигляд і обсяг. Можливо, цим пояснюється несприйняття окремими депутатами положень принципівного положення, насамперед, програми шаталіно-явлинської економіки запуску ринкових механізмів. Прикро, але її не змігати чин не захотіли зрозуміти, навіть доки титуловані економісти. Програми вже скоро вийдуть з під рукою. І вона вже давно чинна втілюється у життя. Але в багатьох відносинах азі з ними так.

Тож предметом сьогоднішнього розмови хотів би обрати проблему, яка, на мій погляд, стала в перший ряд за важливістю і можливість її найвищої реальності.

ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА: СВОБОДИ: ЩО В ОСНОВІ

ПРИВАТИЗАЦІЯ. Чому так гостро стоїть питання? Першочергове: це зацікавлені? Які причини у населення Львівщини підтримувати обрані ними демократичні Ради? Відповідаю як один із виборців: у мене

німа економічних причин підтримувати нову владу. Вони суто ідеологічні. Щоправда, багато людей сподіваються, що в економічному плані їм стане краще, але ці надії, на жаль, поки що не виправдовуються. Але чи доводиться триматися на ідеї, якщо б чудового вона не була? Ідея має дістати реальне економічне наповнення.

Політика і економіка тісно зв'язані між собою. Мій мисленням і допустимий певний часовий розрив. Але він не може бути тривалим. Політика і економіка тісно зв'язані між собою. Мій мисленням і допустимий певний часовий розрив. Але він не може бути тривалим. Політика і економіка тісно зв'язані між собою. Мій мисленням і допустимий певний часовий розрив. Але він не може бути тривалим.

Саме це примушує більш демократичного інституту, ніж прями таємні вибори. Але в нас він чинно не спрацьовує. Голоси виборців можна купити шматком ковбаси, пляшкою горілки, банкою жуличного мовина, загрозно не дає політичним коней, щоб зорвати город, тощо. Подібні приклади були і є. Ми часто хотіли зловити ринку і виготовити нові економічні закони, але налякувалися ковбаси на виборках. Така ситуація неминуче виконує руйнівну психологію.

А яка людина може вільно

виражати свої політичні погляди, не боячись можливих негативних наслідків для себе? Тільки економічно вільна людина, яку неможливо позбавити засобів існування, а отже, «голосу» в неї голос. Такою людиною може бути тільки власник. Спробуйте «вдихнути» у власника потрібний нам голос, якщо наша політична платформа його не влаштує. В таких умовах наслідок стверджувати, що політичне вільне реальні погляди і вироблення виборців.

Ще одна обставина. Типово ринковим сектором єно мислення в той, що ґрунтується на приватній власності. Саме вона забезпечує реальну свободу підприємництва як невід'ємну характеристику ринкового типу економічного устрою. Державні підприємства такої свободи не мають. Ми вже пробували її дати. Що з цього вийшло — добре відомо. У нас є любийний мислення, якого не тримає на мізерному задоволенні. Їм вийшла благоволені праскени і

Цілком розумію людей, які прагнуть за гроші згодувати свої гроші, а тоді, наприклад, з позиції окремих громадян не існують властивості. Дайте хабарі і місте зможу укласти потрібний нам товар. Але з позиції всього населення республіки це вже неможливо. Дві третини того, що вийшло, місте зможу укласти потрібний нам товар. Але з позиції всього населення республіки це вже неможливо. Дві третини того, що вийшло, місте зможу укласти потрібний нам товар. Але з позиції всього населення республіки це вже неможливо.

виринки дати собі свободу — подовжати ланцюг двох метрів. Але сильні не можуть бути повільні. Це одно собача залишається на прив'язі. Чи не нагадує це спроби дати самостійність державним підприємствам? Давати власність державі, а як хочеться власнику, то чини, уповноваженому органу, командувачу військами? Він цю техніку добре опанував, імовірно не знає або не хоче знати. Спробуйте ж командувати приватним власником. Він цього не потерпить. Навіть у застійній часі у власній квартирі ви дозволили собі недовдоволення, сплатити «вороний голос», читати самвидавну літературу, і хоч не повоюйте мірою, але ви буди захищені власністю від тотального втручання у ваше життя.

ЗРЕШТОМУ, пам'ятаю події, позаяк за останні роки ми створили нову ідею. Здавалося, розсудливий, спокійний, заважає заяву, звернення заступників голови Львівської обласної Ради народних депутатів Миколи Горняка і першого заступника голови Ради і виконуючого Степана Давидчука. І заклали нові працівники підприємства Львівщини не страйкують. Та для деяких колективів ці звернення були марними. В таких умовах людей досить легко підняти на страйк. Як стачать так просто страйкують «приватні власники» Невдало. Господар зацікавлений у політичній та економічній стабільності. Йому нічого розхвилювати. Яким же чином парувати? На страйк він піде в одному разі: коли виникне реальна загроза його інтересам як власника. Навіщо ж склад парувати дуже дешево іншим, як це з'являється мільйонів громадян-власників. Вони обирають власний парувати, що зможуть вистояти їх інтереси, розробляти і реалізувати політику, яка забезпечила б економічну й політичну стабільність держави.

Відомо, що ми дуже часто любимо привинувати фразеологію про захист інтересів. Нині жакі нагальна потреба в такому захисті, а головне, існує можливість його, причому не декларованого, а реального.

якнайкраще розуміє сьогодні більшість людей. Невже ж ми не можемо дозволити подальшого звільнення у цій справі?

Усі ми смертні. Якщо хтось тепер помирає, то залишає після себе дітям не гроші, а мільярди доларів, папірці, якіми можна хіба що спійти гуляти обвешані. А хотілося б залишити їм реальні цінності. Тож дайте мені і мільйонам інших громадян таку можливість. Головний шлях до цього — приватизація.

ЧОМУ ЗАТРИМУЮТЬСЯ «ПОЛОГІ»

ПРИВАТИЗАЦІЯ триває в Республіці. Приблизно 10-15% інших республік, тільки не на Україні, як мені не прикро проговорити, не у Львівській області. Чому ж не борються до роботи ще торік? Я таких заборон не знаю. Відчуваю, що багато читачів засади прийняти парламентом республіки постанову «Про захист суверенітету прав власності УРСР». Можна погодитися з головною тезою постанови — заборонити до прийняття відповідного закону неконфліктуюче використання державних підприємств особами з-за меж республіки прав власності на території республіки (по відношенню до власності на території державної структури). Одночасно серйозно обмежено можливість приватизації взагалі. Один із постулатів державної структури — «Встановити мораторій на будь-які зміни форм власності в державних підприємствах, ініціаторами і учасниками яких є органи державної влади і управління».

Шановні депутати, такі обмеження виправдані на кілька місяців, але ж скоро рік спливе! Невже за цей час фактично не відбулося приватизації? Чи одні з приватизації? Чи одні з приватизації? Чи одні з приватизації?

Хочу трохи ширше торнутися законодавчої діяльності Верховної Ради республіки. Коли спливає сесійний термін і читаю прийняті ним

РАДИКАЛЬНІ КРККИ СПІВРОБІТНИЦТВА

Як вже повідомляла наша газета, у Республіці Польща з офіційним візитом перебувала делегація України. Міністр закордонних справ України, заступник міністра державних секретарів в канцелярії Президента Республіки Польща Б. Мілевський. Делегатація України побувала в Варшаві, Польща не мала розмови з маршалом сейму М. Козакевичем, головою комісії сейму з закордонних справ В. Геремком, віце-маршалом сенату А. Веловешем та головою комісії закордонних справ сенату С. Дембінським. Члени української делегації передали особистого листа Голови Верховної Ради Л. М. Кравчука до Президента Республіки Польща Л. Валенси за запрошенням відіслати Україну з офіційним візитом. Міністерство закордонних справ Польщі запропонує середовища України Ю. М. Щербак наміс заступником першого заступника секретаря Міністерства закордонних справ Польщі Р. Адждзевському. Досить тривалою була зустріч членів делегації з ак-

тивом об'єднання українців у Польщі, де гості ознайомилися з діяльністю організації, її структурою. У свою чергу вони розповіли про нинішню складну ситуацію на Україні, відповіли на численні запитання.

Відбулися переговори делегації України з міністром закордонних справ К. Скубішевським. Проголошено конструктивно, у другий день зустрічі обидві сторони розговорилися. А. Зленко і К. Скубішевський обмінялися думками з широким колом питань українсько-польських відносин і міжнародного становища, дали оцінку розвиткові сучасних європейських процесів.

Міністр закордонних справ України проінформував К. Скубішевського про прийняті Верховною Радою республіки 24 серпня 1991 року постанову та Акт проголошення незалежності України. Було підкреслено, що припинення цієї дії, як і будь-яких інших документів, стало зверхником історичної справедливості, логічним витяганням в життя пожелань прийняти 16 липня

1990 року Декларації про державний суверенітет України, яка відкрила нову епоху в історії українського народу.

Обидва міністри підтвердили дружні відносини між Україною і Польщею, наголосили їх на розвиток цих форм і напрямків двостороннього співробітництва, які відповідали б життєвим інтересам народів обох країн, сприяли активній участі України і Польщі у побудові нової Європи. Сторони підтвердили вірність обох країн Декларації про принцип та основні напрямки розвитку українсько-польських відносин, яку було підписано 13 жовтня 1990 року в Києві міністрами закордонних справ.

Українська сторона передала польській стороні проект міжнародного співробітництва між Україною і Польщею. Обидві сторони висловили надію, що цей важливий документ буде підготовлений для підписання на відповідному рівні найближчим часом.

Міністри висловилися за активізацію безпосереднього взаємовідного співробітництва в торговельно-економічній галузі, необхідності встановлення зв'язків між відповідними міністерствами, між прикордонними і внутрішніми службами обох країн. Міністри закордонних справ України і Польщі обговорили також можливі шляхи поширення взаємодії в сфері зовнішньої політики обох країн, підтвердили повну підтримку загальноєвропейського процесу та готовність обох держав брати активну участь у побудові нової, об'єднаної загальної цивілізації Європи.

А. Зленко і К. Шипітш Скубішевський підписали спільне комюніке, в якому говориться: Україна і Республіка Польща вирішили встановити дружні зв'язки дипломатичної відносин. До встановлення дипломатичних відносин обидві держави негайно направили на основі взаємності як сторони спеціальних посланців урядів. Підписано також протокол про консультації між міністерствами закордон-

них справ України і Польщі, двосторонню консульську конвенцію і спільну заяву.

На прес-конференції для польських і зарубіжних журналістів А. Зленко і К. Шипітш Скубішевський висловили задоволення підсумками переговорів.

У Варшаві, яку ми розглядаємо як стратегічний державу, — сказав К. Скубішевський, — вступав на європейську політичну сцену, і Польща провела цілий ряд майбутніх. На найбільшій конференції НБСР Польща буде виступати за участь України в роботі цього важливого міжнародного форуму.

У свою чергу А. Зленко заявив:

Українсько-польські міждержавні відносини, які мають історичні корені, знаходяться у стадії формування. Вони будуть на принципах рівності і партнерства. Безпосередні контакти між Україною і Польщею, безумовно, будуть одним з факторів і складовою частиною європейського політичного.

Українофори.

Експрес-новини

Міністерство сільського господарства США повідомляло, що Радянський Союз закупив 100 тисяч тонн американського зерна. За словами користувачів, американські фермери обечані у цьому свідоцтві того, що СРСР готовий скористатися сільськогосподарським кредитом, зарплатою новим місцем президентом Буша, який закупить зерна й норми для худоби.

Міністр внутрішніх справ Хорватії Вукотич командуватиме чисельні час у 29 районах республіки, в яких тояться лемки і інші хорватські племена. Він має зверхніми силами і сербськими бойовиками, котрі підтримують федеральне вряду.

У Норвегії не виборили організації організації альянсу, який досяг соціальної рівності між країною і містами, який виступає проти членства країни в Європейському Союзі. Згідно з попередніми даними, правляче робоче партія одержала близько 31 відсотка голосів, тобто менше, ніж виступила в не місцевих виборах 1987 року.

Дві окупаційні партії Північної Кореї вирішили об'єднатися в єдину партію, щоб перемогти не загальні диспозиції у капіталістичній країні. Про створення нової партії під керівництвом Кім Ір Сена, відомою мислитель, відкритим черговий сесії Національних зборів.

Очікується, що після відкриття наступного тижня чергової сесії Генеральної Асамблеї ООН три Прибалтійські республіки будуть прийняті до складу цієї організації. У Раді Безпечності ООН відбулися офіційні консультації щодо прохання Естонії, Латвії і Литви про вступ до ООН.

Державний секретар США Д. Бейкер вирушив у зарубіжну поїздку, в яку ввійти він відвідав СРСР і два балтійські держави. Крім переговорів, які він проведе з А. М. Горбачовим і Б. Єльцин, він також відвідає Берлін, зустрітись з представниками усіх республік.

ДЕРЖАВИ ЗА ДЕНЬ НЕ ПОБУДУЄТЬСЯ

Акт проголошення незалежності України дістав широкій відгук у зарубіжній пресі, яка відзначила його як один з найважливіших кроків на шляху до вступу України до міжнародного Союзу. Кореспондент «Голосу України» висловив ідею журналістів, які працюють у Києві, поділитися враженнями про їхню роботу в новій ситуації, яка виникла на Україні.

Християна ДЕМКОВИЧ, «Хорватський Голос»: Після проголошення незалежності України на Заході зазначено спостереження за тим, що тут відбувається. Події мають чіткий шпандарний характер, що дозволяє прогнозувати найближче майбутнє. Нині для нас на Україні дуже цінна праця.

Християна ЛАЙКА, «Юркенів Уїллі» (США): Наша газета, яка виходить у Північній Америці і видається Українським Народним Союзом, завжди підтримувала ідею незалежності демократичної України. Ми вважали, що дуже правильною у цей час є ідея проголошення незалежності України, кореспондентського пункту, бо Україна сьогодні йде до реальної незалежності, державності.

Саме проголошення не означає, що це не станеться через ніч або через день. Та думаю, що невдалі путі припинили зміни.

Ми представляємо тут асоціацію преси української діаспори, але нас також читають американці українською мовою. Будучи українською державою, і ми беремо участь у тому, участь, то, а сподіваюсь, що з часом

чим тут буде постійне представництво українського Народного Союзу і газети «Юркенів Уїллі». Я дуже рада, що маю нагоду бути присутньою при події, які відбуваються на Україні, і дуже швидко, що маю з вами зустрітись. У цьому світі хотіла б зазначити, що найбільшим чинником на Україні можливе відкриття корупції українського пресового органу Українського Народного Союзу, який називається «Сюбо».

Двадцять частина Європи

Сюзен ВІТС, «Видеовест» (Володарів): Після проголошення незалежності України дуже актуальна інформація, доводиться багато спостережувати за подіями, що відбуваються на Україні. На Заході хочуть знати про Україну, про її економіку, про війну України і Росії, що буде з Радянським Союзом далі.

Павел ВІТКО, «Зієв» (Чехо-Словаччина): Справжня незалежність потребує величезних зусиль. Але я наступно

то для після прийняття Акта про незалежність України багато змінилося в житті людей. А якщо є радість, то буде й сила для завершення народних мрій. На Україні нині дуже цікаво жити, працювати і бути свідком грандіозних перетворень в історії ХХ століття.

Марія ДИНОЧ, «Гардіан» (Володарів): Проголошення незалежності України стало радісною подією. Але неможливо миттєво всім людям бачити результати референдуму 1 грудня. Нині режимі нашої роботи тут дуже важливим є відбудовити політику, яка цікавить увесь світ.

Іон ПЕТРЕСКУ, «Дента» (Гуагуай): Попіт на Україні підтверджує факт можливості існування гро-

маданого Радянського Союзу. Разом з тим погляд європейських політиків спрямований на майбутню розкладку сил у Європі, при чому береться до уваги і нова роль України. Стосовно роботи журналістів — то у нас тепер по-новому.

Наталія ВЕДУЦАН, Агентство Франс Пресс (Франція): Поняв що ніхто не знає, якою буде дорога республіки до незалежності. Українська держава стала на свої ноги, треба вирішити дуже багато питань.

А як у них!

ПРОГРАМ ДО

грами грабельних автомобілів — 94 машини не кожні 10 тисяч жителів. Очевидно, тому ніхто не може назвати їх «Лік-Ватсон».

— З контор, де в працюють, — розповів відомий Цюріхський автомобіліст на офіційному прес-конференції, що зазначили можуть потрапити до будь-якого з трьох грабельних салонів, розташованих на вулиці.

Спеціальні зазначення «лікування» засвідчили таксі салони мексиканців Маріо Гам-

дін, не завжди вистачає зони нових машин не такій кількості. Тому учасники запропонували дещо більший вибір — лікування. І в цьому напрямку, як повідомив представник швейцарських інженерів, яку зроблено нерідко громадськість, міста вступило в ініціативну боротьбу проти розміщення в межах міст грабельних автомобілів. Автор ініціативи зробив достатньо підписів для внесення цієї проблеми на загальнонаціональний референдум.

Батен КОЛОВ.

Берн.

(Закічення.
Початок на 1-й стор.)

Цього разу свято-фестиваль «Вечірки» розпочалося в суботу на урочистому Ахматівському узвозі. А в неділю понад 700 тисяч киян прийшли на стадіон «Динамо», на концертні майданчики Першотравневого парку, де танцювали, співали самодіяльні і професійні артисти, де буля роздoppi і розваги дітям. А ще на святі-фестивалі було два редактори газети «Вечірній Київ»: Віталій Керпенко та його дружина. Відвідали свято особисто і сам Леонід Ілліч. І навіть виступив парад публікою з палкою промовою. А Леонентій Певнович одразу примічав, хто висловлював сарказм до керівника. Вийшли на стадіон «Динамо» і члени так звано-го ДХНС...

А на відкритій естраді, де колектив редакції зустрічався

з читачами, йшло про серйозні речі: незалежність України, її закони. Ті зліб... На запитання киян відповідали Голова Верховної Ради України Л. Кравчук та Прем'єр-міністр В. Фокіш.

Закінчилося свято пізнім вечором цікавою виставою і фейєрверком.

А потім настали будні. У видавництві «Київська правда» кийшов казас: «Вечірку» не друкувати. Немає паперу. Тобто фізичний є, але не для газети, яка ходить у боржників. І журналісти стали в пікети, в «Вечірній Київ» учора не вийшов. Було випущено лише листівку...

Та газетарі, як і тисячі киян, вірили, що свято «Вечірки» прийде знову для читачів у другу неділю вересня. А для журналістів «Вечірного Києва», може, й раніше!

Фото Сергія
КОВАЛЬЧУКА.

З початку року
редакція одержала
17300 листів

МАЛОЗНАЧУЩИЙ ЗЛОЧИН?

...Той день, 1 серпня 1990 року, нічим не відрізнявся від попередніх. Андрій Іванович Колісник порався з господарстві, а його дружина — Ніна Матвіївна, пішла до сільмаму. Коли порівнялися з дором, недалеко сусідів Мандрика, звідти раптом вискочив їхній розлючений син Анатолій і з лайкою накинувся на нього:

— Ти, татка-ся, ноля перестане писати на мене донос? — і почав гамселити її кулаками.

Мілана зчинила крик, прибіг схвлянований Андрій Іванович і став на захист дружини. Але після кількох ударів молодого Мандрика Колісник уже був зачеплений кров'ю. Хтось із наставців, що швидко з'явився навколо, викликав «швидку». Потерпілого повели до лікарні. Дорого заїхали до міліції, де залишили заяву з вимогою приборкати хуліганів. Через тижень зібрані матеріали про дії Анатолія Георгійовича Мандрика надіслали до Троїстецького районного народного суду.

Після двомисячного перебування справ в народному суді її направили у Верхньосільську Раду на розгляд товаришського суду. Все правильно, все за законом, бо згідно з пунктом 2 статті 8 Кримінально-процесуального кодексу України народний суддя може надіслати справу на розгляд товаришського суду, якщо змушуваний не заперечує. У дамоу разі звинувачений Мандрик

звинувачений Мандрик не заперечував. Проти були потерпілий, його Колісник. Тому звернувся зі скаргами на дії голови народного суду С. Капуша до Вінницького обласного суду.

Може, спарта амулуса С. Капуша 19 листопада 1990 року відкидати справу? Чи, може, він недостатньо вивчив її? Приказано в себе попереднього разу два місяці? Тепер ця справа про «малозначущий злочин» пролягла в нього котирні місяці. Після чергової скарги по-

кваліфікував як «малозначущий злочин», для Колісника перетворився в життєву драму. Мандрик тим часом збирався ще одному з мешканців села і в такий спосіб несе культуру в маси. Вигідно — задоволює сільський запит, а отже, і візьметься до сільської молоді. Та виявилось, що не всім до відходів новітньої моди: труднощі віддаленості культурних закладів: хтось постійно пише анонімні листи про те, що в селі погано ведеться культурно-масова робота.

розбачений ст. 48 Кримінального кодексу України строк давності притягнення Мандрика А. Г. до кримінальної відповідальності.

— Як має бути за законом — ми не знаємо, може й справді всі дії судді були правильними, хоча, як являю думку, він повинен був ознайомити і нас з чинними положеннями, — нажить Ніна Матвіївна та Андрій Іванович. — Бо з усього видна, що справу спеціально протримали до туг, то там тільки для того, щоб минув острок давності.

І справді, з тієї татанни троїстецьких правоохоронних органів навколо справ Мандрика накопичується дуже неприємний висновок: вони нас би зацікавили в тому, що про правоохоронних залишили неопараними. Во чому ж тоді народний суд під головуванням Капуша не став на захист честі потерпілого? Він же поклявся до і з законом. І чий доповідь, о передавати справу Мандрика на розгляд товаришського суду? Ажне в селі, де всі життєві стосунки закладені на родинних зв'язках, навіть такі «малозначущі злочини» для товаришського суду йноді є надзвичайно важкими, незвичайними справами...

Мерія ДАВІДЕНКО, пореспондент «Голосу України», село Козинці, Троїстецький район Вінницької області.

Шановні читачі! Ви, напевне, звернули увагу на нашу нову рубрику «З листів і за листами читачів». Сьогодні на цій сторінці я наділа під такою рубрикою ми відповімо на ваші листи й листи до редакції, відповімо на ваші листи та усіми зверненнями. Чому, скажете, з листів, а не листи читачів? Тому що в багатьох листах піднімаються цікаві питання, які, на погляд відділу, більш актуальні й заслуговують на увагу інших читачів. Якщо ж добірка буде підготовлена лише з ваших листів, тоді ми друкуватимемо їх під рубрикою «Сторінка читача». Але добиратимуться листи до них за таким же принципом.

Відділ листів і соціологічної інформації.

Відгуки на виступ Прем'єр-міністра України В. Фокіна

по телебаченню і радіомовленню з приводу

здачі хліба державі

ПРИЧИНИ ВІДОМІ

А ПАВЛОВ
НЕ ПРОСИВ...

Думаю, що виступ В. Фокіна нікого не залишив байдужим. Ще недавно керівники кооперативів і радгоспів, молосники одноосібних зосуджувань страйкувочних хатерів і голодуючих студентів, демонструючи високу свідомість. Що ж тепер стосують Як сказав Віталій Павлович, з відоміми наслідками причен... Відомі всі причини. Дуже кому не пощасти суверенізації України. Для цього використовуються всі засоби, а тому чини і державне телебачення. А чи правомірно використовувати державне телебачення проти держави і народу? Я маю на увазі Дніпропетровське обласне, не на другий день після виступу Прем'єр-міністра вело вітацію проти зовліди нешого уряду, спрямованих не забезпечення народу України хлібом.

Важко, що не час, коли Україна стає на шлях незалежності, намагає права всім нам і хатерям, і металургам, і соліанам, і вчителям... Але державна мушт не заважає.

Л. ЗЕМЛЯНА. Новомосковськ Дніпропетровської області

Хіба не можна бути незалежним міліції штрафувати гонів і директорів на 5—10 тисяч карбованців, і не за рахунок господарства, а з власної кишені. А якщо В. Фокін не може цього зробити, то хай попросить Президію Верховної Ради ухвалити таку тимчасову постанову на період загогів зерна.

М. МОРОС.

Ірпіння Київської області.

БОЙКОТУЮТЬ
НОМЕНКЛАТУРНИКИ

Слушає записання В. Фокіна, і серце раптом аїт холодної байдужості сучасних номенклатурників, які прикріплюють народ України на штуршок голод, знавально ігнорують наше національно-державне відродження, уряд і Верховну Раду України.

Пі кожно партійно-номенклатурна система надіпана необхідними правами вершити долю народу, керувати господарством, радгоспами, військами, областями, бойкують створення урядом державного фонду хліба.

У голодомор 33-го року ми їли дохліб копієчності коней, а кини і коней уже немає. Що ж ми тепер будемо їсти?

Черкаси.

О. БАТИР.

ДОСТАВКА
ПЕРЕДПЛАТА

Я один з перших передплатників і прихильників своєї газети. Але одержую відомості України із записками, а інколи даю явний розум. Сьогодні же вступ до газети в село лише в поштові.

А. САМБОРСЬКИЙ. Осиця Бердшанський район Вінницької області.

Шановний А. Самборський, шановні читачі!

У 1992 році газета «Голос України» друкуватиметься в друкарні мілкого крупного обсягу центрі для своєї сусідньої області. Це дозволить поліпшити доставку газети передплатникам. Попередня домовленість з друкарнями.

Передплата ціна на газету не зміниться.

Редакція газети «Голос України».

ЗНОВУ СПЕКУЛЮЮТЬ ІМЕНЕМ НАРОДУ

ТОВАРИШЕВІ, БАЧТЕ,
ВИЛНІШЕ Ну й ну!

Нү й нүл

Це нам болить

«ВСТАНЬ. ТРАСЕ. ВСТАНЬ. БОГДАНЕ...»

Безперечно, як і кожне історичне творіння, має К. Задяч можливість визнавати за заслуги Івана Багряного в нашій літературі, а може і заперечувати. Але ж це право кожної людини. Але як початковий уповноважений представник культури Сумського обласного виконавчого органу, я не можу, просто збоївказаний дати про культуру належної Українці України, про виконане духовне запровадження цієї культури, про її ціннісність і вартісність. Це, до речі, може зробити кожний сумішаним. Як і те, що Іван Багряний непересічною особистістю української літератури, що він своєю творчістю одержав свій віну європейську.

УКРАЇНА ЄДИНА, НЕДІЯКА БУВА

Точка зору

«Грозили би делати із цих людей — краще би не було а мара грошей...» Це про таку, як Степан Хмара.

Він не визнає компромісу, його не лякають торгівні наріз і штрафні ізоляторів. За Україну, за волю і народ він ладний віддати найдорожче — власне життя.

Вандерпелс, неохотахов, сипко-жовтий фанат. Слова і горістки України, подуманий борець за свободу, неохотний патріот — ось такі епітети характеризують нас цей народний депутат України, волюний і азартний сумішник, який Дем. проголошення незалежності України зустріч у Луганській азіанці.

Степан ХМАРА:

«ІНІ — НЕ РАБІ...»

— Найкраще хотілося б прайм-тайм за звільненням з ув'язнення, з припиненням ганебного фарсу. Розкажіть, як ви поставилися до того, що вас сьогодні звільнили як не законно заарештованого, а як амністованого.

— Я про свою незгоду з цим «амністичним» замовним одразу. Більше того, указ про помилування я розірвав і відмовився залишити камери в'язниці. Мене трохи змістило внісши під руки в ніч з 25 на 26 серпня. Наступного дня я висловив протест Президенту Верховної Ради України з цього приводу. Лише сьогодні, тобто 4 вересня, коли постановою про припинення мене до кримінальної відповідальності було скасовано як незаконну, справедливості восторжест, зваула. Дехто мені рекомендував: примирис, головне воля. Ні, право кожного треба шанувати, і я вважаю своїм обов'язком боротися за свою гідність за будь-яких обставин. Тим більше, йшлося про те, що свавільно потоптали мої громадянські права, порушивши всі закони і юридичні і людські. Такими чинами зневажали не тільки мене, а й мій виборець, усіх людей, які стояли за мною. Безсиринність тут дуже небезпечна, вона захоплює до беззаконня, саа волі над іншими громадянами. Я вважаю, що це серйозна, принципова перемога. І самі люди, які 14 листопада минулого року голосували за постанову про мій арешт, сьогодні проголосували за її скасування.

— Чи не вважаєте ви, що змінився вигляд цих людей, яких у народі вважають «групою 239», до яких з'явилися нові бачення реальності завдяки людям, які відбулися 19–21 серпня в Москві?

— На це запитання одностовно не відповім. Я можу припустити, що частину депутатів партійної більшості справді була введена в оману діяльністю колишнього прокурора Потебенька. Бо він просто обдурив усіх, заявивши, що є достатньо доказів на те, аби притягнути мене до кримінальної відповідальності, позбавити депутатської недоторканості. Насправді ж таких доказів

не було. І дурити. Потебенько обдурив депутатів ще й тоді, коли заявляв, що з відомою давати свідчення. (Про це він сказав 14 листопада). І 13-го вересня і да свідчення на чашковий слід-чому відділку прокурорства міста Києва. Прокурор Потебенько, відлучаючи підлітку партократів і діючи за її аказівкою, свідомо обдурював наявний орган державної влади. А головним директором усього цього беззаконня був Станіслав Гуренко, колишній перший секретар колишнього ЦК комуністичної НР. Потебенько явно виконував його волю, а частині депутатів була дезінформована ним, поширивши вигадані бреші. А щодо нього бачення реальності, що я дуже скептично до цього ставлюся. Погляди не рухалися — їх не міняють. Номпарламентар загалом ніяких ні принципів, ні поглядів, ні переконань ніколи не мав. У них була корупція, психологія, якщо грубо говорити. І прагнули вони лише до корупції, до влади і пільг. Навіть сьогодні вони не можуть позбутися цього інстинкту. Просто життя змушує їх змінювати забарвлення. Крім того, вони ще великі боїзні.

— Ви звернули увагу, що за першим разом не проголосували за скасування постанови про мій арешт. Але яка реакція була серед людей на площі біля приміщення Верховної Ради? Я вважаю, що скасування постанови наш народ.

— Ви відчували себе цей час підтримку простих людей України?

— Підтримка була надзвичайно могутньою, і не тільки з боку мій виборців. Ви знаєте, що першого разу мене фактично звільнили страйкуючи шахтарі. Це була одна з головних їхніх вимог. А вдруге мене заарештували, коли страйк поновили. В цей державі так повелось: як тільки спостерігають спад політичної активності народу, так знову починають репресії. Але це окрема тема.

— Ваша газета недавно надрукувала рішучу давності мій проект постанови про розпуск КПУ і націоналізацію її майна. Безперечно,

що партакратська мафія не могла мені цього простити. В цьому і весь мій «злочин». Ніякий закон, ніяке право у нас не діють. Треба підняти, як і ніколи ті, хто фабрикував цю справу, залишити без покарання. І каюбальське беззаконня, що флюксором готалпарку, маюбкетою в руках партократів був Верховний суд республіки. На жаль, він і досі функціонує у тому ж самому складі. Але означає, що будь-які права в будь-який момент може бути потоптані. І діючи в цих структурах не відбудеться радикальних змін, доти у нас не буде верховенства закону.

— Але, може, тепер уже змінився? Адже 24 серпня Україна оголосила себе незалежною демократичною державою. Відома реакція на це політичних елітерів соціалістичної РСР, які болять, що а нас залишиться комуністичний устрій. Приказав до Києва, воли висловлювали свою позицію, відлучили звинувачення а намагаються знову утримати Україну, виступаючи в протесті до кордонів. Загроза, що Україна стане неконституційною державою, куди поїхати усі недобиті тоталітаристи, змушує Росію не визнавати незалежності України. Як ви вважаєте, чи мають вони рацію, думаючи так?

— Я вважаю, що побоювання російських демократів слушне, бо на Україні, по суті, нічого не змінилося. Але про незалежність — це одна декларація. Державні структури продовжують контролювати колишніми ставками ЦК КПУ. Але є тут ще один бік проблеми. Під приводом любовності можуть бути спекуляції. Зокрема, це спостерігається у висловлюваннях і заявах деяких діячів Росії. Це демократи, що демократи це дуже хитра. Психологія невідокремленого повільно навіть у російських демократів сидить дуже глибоко. Це темнота. Але якщо Україна розвиватиметься шляхом демократії, то це стане тією головною причиною, яка дасть підстави визнати нашу незалежність і Росії і всьому світові. В кінці подальшої політики треба спити

ратися на народ. Бо все залежить від нього, прайм-тайм, а не від якихось впаратників.

— Ми бачимо: поки що модні зміни в парламенті республіки немає. Переоформились, але поки не буде персоніфікованих кадрів зміни у найважливіших державних структурах, доти ми будемо гупцювати на місці. І одне новизму справді залишилися недоторкані. Перейти подій на сесії підтримує, що група 239 хитрує. Сьогодні їх трохи менше, бо частині людей, які виконували накази атакувати КПУ, після ПІ заборони посмилювали відлучували. Але відкриті десятих кадрів комуністів з обкомів і ЦК — твердості, залізобетонні оркестри і не вірю, що вони можуть зникнути. Вони іноді добровільно склали свої депутатські повноваження. Якщо цього само не зроблять, то не зробить народ. Необхідно найвишше відключити цих групу-депутатів, не буде Бєса, а заборони Рада України демократичним парламентом з такими діячами. Пригадайте, яких зусиль долавав плер комуністичної більшовицької Олександр Мороз, щоб заблюкати закон про землю. Стару колгоспно-адміністративну рабовласничо-феодалістичну систему на селі а результати цього збереження. Там зовсім не відбувається ніяких реформ. А це особливо небезпечно на селі, бо воно годує народ. Не лише передачу землі селянам, а й загальні всі комплексні заходи реорганізації сільського господарства, необхідні — це гетьно відлучати а життя. Докорінно треба змінити виробничі відносини на селі. Поки існуватиме диктат з боку держави, доти хліборобів не будуть повноправними господарями того, що їхніми руками вирощено, поки державні накрутки свої умови селянщини доти продовжувати проблему не розв'язать. Ніяких державомовень, тільки контрактні умови рівноправних партнерів. Хлібороб продає продукцію своєї праці за вигідними цінами, а держава купує ці продукти. Тобто держава повинна бути рівноправним і відстоювати свої інтереси через переговори як рівноправні суб'єкти.

— Степане Ільковичу, а чи можуть сьогодні демократи покладатися на український народ? Ми бачимо у

аджарденних і бачимо

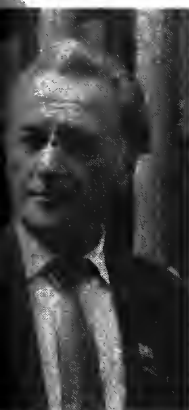
не...
— А ка кого ж ми можемо покладатися. На рок і тільки на народ. І ка Бєса. Як людина, руюча, може сказати: порятунок тільки вчинити молитви. Праці, праці і рати праці. І розумію, що козачина рішень свідомо й політичної активності роду. Україна дуже рідко мина. Але я оптиміст. Мені відносні послідовності з шахтарями. Добкрас, людяним в інших регіонах східної України. Я перемав під час цих зустрічей когось народ, народний настільки вимордовані затуркання, змучення, просто йому дуже важко вестися з когось. Але мені відносні послідовності, щоб до народу повернутися, почути власної гідності, щоб люди відлучили себе від держави, відлучили від держави. Вітерний ми — не р...
— Щоб перекопати в цих сучасних на Україні, я вважаю, що заборони інформації. Тепер, коли писмо в посткомуністичну епоху, треба, щоб люди чули смач свободу і праці революційних змін.

— Після прийняття А про державу незалежності України, які саме радикальні заходи необхідні, щоб вивести з сфери впливу державу, адже досі держава сайту не визнає незалежності України?

— З нами будуть р... і поважаються. І тоді, коли побудувати, то маємо будувати спільну правову демократичну державу не на словах, а на ділі, що в кенно розвивається в рамках демократичних реформ у економічній, політичній і інших сферах. Це найголовніше. Не треба ставити в ур — ми вже незалежні, мерщій біжить до нас. Північними країнами мають ставити дієвої обережності зносинах з колишніми соціалістичними колоніями. Мова йде про СРСР, іхні колонії, вони тільки гдаються і реагують будь-які порушення людських прав, бо хочуть перетинитися, що на улашках тайпартарію побудувати справді демократичну с... ми, а не знову якіхсь ітаритарів. І ніхто нас ніколи не підтримає, якщо знову відомося з демократією, кому ми потрібні — агрес...

НЕ ДАВАЙТЕ СЕБЕ ЗАВ'ЯЗУВАТИ СВОЮ РАЦІЮ З ЯКОГО НЕ БУВАЄ СЛАВЯНІТА СОБІРАТИ

НА,
А

»

апаратна мафія не
мені цього простити.
у весь мій «злочин».
закон, ніяке право у
вільно. Треба пам'ятати,
ти, хто фабрує
справу, залишилися
арання. І найбільш
що, що флюгером
ризму, маріонеткою
парткратії був Вер
туд республіки. На
і досі функціонує
самому складі. А
е, що будь-чий пра
вільний момент може
ототано. І донні в
структурах не відбудеть
зміни змін, доти у
буде верховенства за

е, може, тепер усе
е? Адже 24 серп
а оголосила себе
ною демократичною
о. Відомою реакція
олітичних лідерів сьо
ої Росії, які боять
в нас залишитися ко
ний оазис. Приїхав
Кієва, вони вислови
вою позицію, відки
нування в нама
знову укріпити Укра
тупаючи з претензія
хордонів. Загроза, що
стане неоконуніс
державою, куди побі
недобити тоталіта
зупує Росію не ви
незалежності Ук
Як ви вважаєте, чи
вони рацію, думаючи

вважаю, що побою
російських демократів
бо на Україні, по
ічого не змінилось.
незалежність — це
декларация. Держ
структуру продво
контролювати колиш
ення ЦК КПУ. Але
один бік проблеми.
раводом побоюван
бути і спекуляції.
це спостерігалось
ованнях і заявах
дів Росії. Це де
що демократія ще
та. Психологія ве
овного шовінізму
російських демокра
дуже глибоко. Це
ада. Але якщо Ук
розвиватиметься шля
ократії, то це стане
ою причиною,
підстави визнати
незалежність і Росії,
світлові. В нашій по
політиці треба спи

ратися на народ. Бо все за
лежить від нього, врешті-
решт, а не від якихось апа
ратників.

Ми бачимо: поки що жод
них змін в парламенті рес
публіки немає. Переконали,
що поки не буде персональ
них кадрових змін у найваж
ливіших державних структу
рах, доти ми будемо тупцю
вати на місці. І оазис кому
нізму справді залишиться
недоторканим. Перебіг по
ді на сесії підтверджує, що
«група 239» хитрує. Сьогод
ні їх трохи менше, бо час
тина людей, які виконували
накази ватажків КПУ, після
її заборони посмілилася і
відмежувалася. Але кідь
десятки кадрових комуніс
тів з обкомів і ЦК — твер
долобі, залізобетонні орто
докси. Я не вірю, що вони
можуть змінитися. Вони по
винні добровільно скласти
свої депутатські повноважен
ня. Якщо цього самі не зро
блять, то це зробить народ.
Необхідно найшвидше від
кликати цих горе-депутатів,
бо не буде Верховна Рада
України демократичним па
рламентом з такими діями.
Пригадуйте, яких зусиль до
клав лідер комуністичної
більшості Олександр Мороз,
щоб заблокувати закон про
землю. Стару колгоспно-ад
міністративну рабовласниць
ко-феодалну систему на селі
в результаті цього збереже
но. Там зовсім не відбуваєть
ся ніяких реформ. А це особ
ливо небезпечно на селі, бо
воно годісе народ. Не лише
передача землі селянам, а й
взагалі весь комплекс захо
дів реорганізації сільського
господарства необхідно не
гаймо втілювати в життя.
Докорінно треба змінити ви
робничі відносини на селі.
Покін існуватиме диктат з
боку держави, доки хлібороб
ін-казалі не будуть повно
правними господарями того,
що їхніми руками вироблено.
поки держава нав'язуватиме
свої умови селянності, доти
продовольчу проблему не
розв'язати. Ніяких держав
мовлень, тільки контракти
угоди рівноправних партне
рів! Хлібороб продає продук
ти своєї праці за вигідними
цінами, а держава купує ці
продукти. Тобто дві сторо
ни повинні бути рівноправни
ми і відстоювати свої інтерес
через переговори як рів
ноправні суб'єкти.

— Степане Ільковичу, а
чи можуть сьогодні демокра
ти покладатися на українсь
кий народ? Ми бувалимо у

відраджених і бачимо різ
яє...

— А на кого ж ми може
мо ще покладатися. На на
род і тільки на народ. І ще
— на Бога. Як людина ві
руюча, може сказати: нас
порятують тільки вчинки і
молитви. Праця, праця і ще
раз праця. Я розумію неод
нозначний рівень свідомості
й політичної активності на
роду. Україна дуже різноча
нітна. Але я — оптиміст.
Мені вдалося поспілкуватися
з шахтарями Донбасу, з
людьми в інших регіонах
східної України. Я перекон
ався під час цих зустрічей,
що наш народ мудрий. Але
він настільки вимордований,
затурканий, змучений, що
просто йому дуже важко під
вестися з колін. Але він
встає і прозирає. Головне,
щоб до народу повернулося
почуття власної гідності,
щоб люди відчували себе гро
мадянами вільної держа
ви. Відтепер ми — не ра
би. Щоб переконати в цьому
всіх суцільних на Україні, важ
лива роль засобів масової
інформації. Тепер, коли сту
паємо в посткомуністичну
епоху, треба, щоб люди від
чували смак свободи і прагну
ли революційних змін.

— Після прийняття Акта
про державну незалежність
України, які саме радикаль
ні заходи необхідні, щоб нас
визнали у світі як незалежну
державу, адже досі жодна
державна світла не визнає
незалежності України?

— З нами будуть р
аїсти і поважатимуть лише
тоді, коли побачать, що на
магаємося будувати справ
ді правову демократичну
державу не на словах,
а на ділі, що впев
нено розвиваємося в напрям
і демократичних рефор
м економічній, політичній
інших сферах. Це найголов
ніше. Не треба ставити в по
зу — ми вже незалежні,
мерщій біжить до нас. Циві
лізовані країни мають під
стави для обережності у від
носинах з колишніми соці
алістичними колоніями. Коли
мова йде про СРСР, нехай і
колишній, вони пильно при
глядатимуться і реагують на
будь-які порушення людсь
ких прав, бо хочуть переко
натися, що на уламках то
талітаризму побудовано
справді демократичні ст
ми, а не знову якийсь
ринтаризм. І ніхто нас ніколи
не підтримає, якщо знову ро
зійдемося з демократією. Бо
кому ми потрібні — агресив

ні, жорстокі, безбожні, злі й
ікчемні?

Нам необхідно якнайшви
ше розбудувати власні дер
жавні структури, насамперед
правоохоронні органи, які
досі не служили Україні, а
були на імперських ланцю
гах. Треба негайно створюва
ти українську національну
армію. Бо ще не було в світі
такої держави, щоб хтось по
будував самостійну державу,
не маючи власних збройних сил.

До речі, про армію. Нове
союзне Міністерство оборо
ни, вже начебто й позбавле
не від служників тоталіта
ризму, вперто проводить ста
ру політику єдиної імперсь
кої армії. Я вважаю, призна
ти міністром оборони Укра
їни генерал-майора Моро
зова передчасним і непродук
тивним. Міністром оборони
демократичної держави має
бути цивільний політик, а не
військовий. Робити військо
вого політиком і вводити його
до уряду — це — прямий
шлях до нової диктатури.
Така моя думка. Такі висно
вки я роблю, аналізуючи
печальну нашу історію.

Є й досі у нас на
Україні свій республікансь
кий «ГКЧП». Це відомство,
очолюване генералом від
фарчуком. Його треба
негайно розпустити. Радика
льні зміни, серед них і
кадрові, необхідні і в КДБ.
Треба змінити керівництво
цієї організації, починаючи
з генерала Голушка. Звичай
но, Україна повинна мати
систему державної безпеки і
ліквідувати цей орган без
глуздо. Але ще більше без
глузда мати його у варіанті
політичної поліції, інстру
мента переслідування інко
муністичних органів, який здій
снює репресії проти власно
го народу.

— Як ви ставитеся до но
вої горбачовської концепції
Союзу, до так званої конфе
дералії? Чи варто Україні
приєднуватися до неї?

— Моя однозначна відпо
відь — ні! Розмови про со
юз вважаю прикизливими
для України. Добру справу
не будуть нав'язувати звер
ху. Якщо хтось хоче йти до
Союзу, нехай йде. Мені сміш
но, коли нас лякають трудо
нотами, коли нас, велику
багатомільйонну європейську
націю, силоміць тягнуть у
нове ярмо. Чому Україна
має делегувати комусь свої
права, а не розпоряджатися
ними сама? Ми що, без Сою
зу не можемо? Маємо комп
лекс неповноцінності? Ні,
і це раз ні! Я категорично
проти будь-якого союзу, бо
клітка, якщо навіть її позо
лотити, залишається кліт
кою. З обраного шляху роз
будови незалежної самостій
ної держави не можна відхо

Оновленому
Союзу —
оновлені
символи!

дити ні на крок. Звичайно,
це тривалий процес. Той,
хто думає, що, проголосивши
Акт незалежності України,
ми вже стали державою, по
миляється. За один рік «чи
навіть десятиріччя колонія
на державу не перетворить
ся. І контакти з іншими рес
публіками, теж колишніми
колоніями імперії, ми повин
ні мати напрому, без будь
якого центру. На жаль, у
Москві цього не розуміють.
Раніше не розуміли і тепер
не розуміють, що ми вже
не «молоді брати», а дорос
лі й повноцінні громадяни
незалежної європейської дер
жави. Мене дратує, коли га
ласує про демократію Гор
бачов. Виходець з партійно
го апарату, він ніколи демо
кратом не був. Це людина
старого імперського велико
державного мислення. Він
увірвав у минулому. Його уя
влення про сьогодення —
ілюзорні, в нього манія ве
личчя, він не може уявити се
бе не президентом. На жаль,
такі стереотипи притаманні
й деяким керівникам демо
кратичної Росії. Але з ними
домовитися можна значно
швидше, якщо діятимемо
енергійно й рішуче.

— Степане Ільковичу, на
скільки пізно вам видасть
ся нинішня роль Леоніда
Кравчука, як реального об
стоювача незалежності Ук
раїни?

— Той, хто пильно сте
жить за політичною кар'є
рою Кравчука, бачить і ро
зуміє: змінюється кон'юнк
тура — змінюється й пове
дінка Леоніда Макаровича.
Я хотів би, щоб Кравчук ді
яв сміливіше. Сидіти на двох
стілцях далі не можна. Тре
ба остаточно перервати пу
товня, що зв'язує його з
компартичним апаратом. Я
перший привітаю його з та
ким вибором і забуду всі
образи, яких він мені запо
дїав. Я знаю, йому дуже
важко зробити такий вибір.
Але нікуди не дінешся: тре
ба вибрати. Найближчі дні,
тижні покажуть, на які кро
ки зважиться наш Голова.
Дай Боже, щоб він зробив
ці кроки в бік радикальних
реформ на благо народу Ук
раїни.

— Пане Хмара, чи не ба
чить ви загрозу демократії
з боку самих демократів.
Незабаром президентські ви
бори і знову актуальним
стане давній принцип: де два
українці — там три гетьма
ни.

— Я вважаю, що взагалі
введення президентської
форми правління на Україні
дуже передчасне. І це відбу
вається не тільки через оцей
давній принцип, а насампе
ред тому, що не маємо по
вноцінного парламенту. Ни

нішню Верховну
ніяк не можна наз
органом. Я переко
наний і вважаю, що
ментська форма п
достік вдало, т
тоді, коли тільки
демократична дер
же ми ще не має
тичного досвіду,
культури, ні пра
вочинних інститу

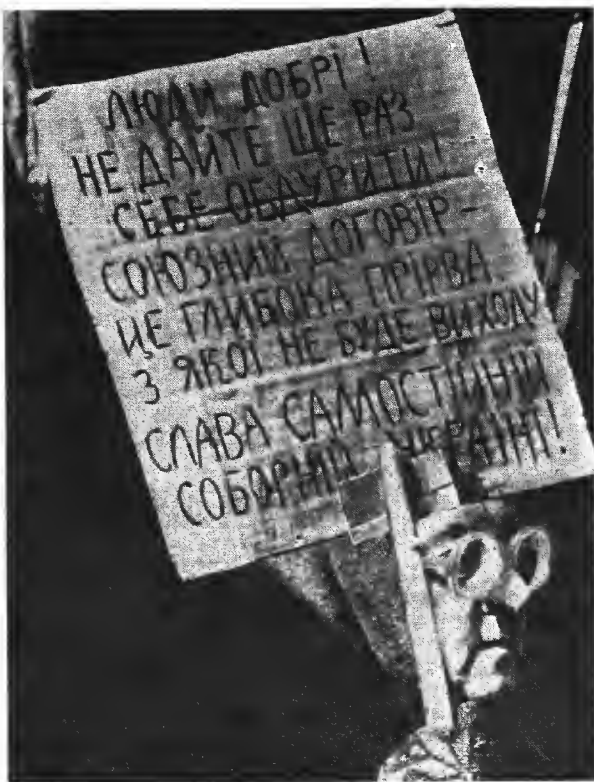
І ще таке. Стар
тійний апарат на
сесії провалив ро
тань про засоби
формації. Вільшов
що роблять. Во
хочуть миритися з
влади над словом
рішшою зброєю. Во
втратити вплив на
діо і телебачення.
боди преси, без с
ва не може бути
демократії, не мо
демократичними
ськи вибори. Вже
кий досвід дезінф
попередніх вибора
ховної Ради Ук

Є ще й суттєво п
момент. Народ у
готовий до такої ф
лінія як президен
му? А з тієї прост
що рівень нашої
набагато вищий,
мо, в Америці чи
У нас люди дум
якщо виберемо га
зидента, доброго
го, то він усе за
шить, як треба, в
ше життя. Але та
це аналогічно каз
брого батечка-цар
вже проходили. Т
вус стереотип пси
ба, коли люди ви
воин яа цій земл
що над ними за
хтось стояти. На
психологія прита
шості з нас. Том
лення до президен
не. Всім нам треб
ти нарешті, що ми
би.

Необхідно споча
ти, повторюю,
ний парламент. З
можна через нові
відкликання вибор
татів реакціонерів
створимо такий
— тоді можна вес
про президента.

— Дуже дякує
г'ю, Степане Ільк
діваємося, що від
доведеться переда
заяви і проекти по
рез грати і шукати
пресою на явочних
Бо, може, й справ
вже не раба.

Розмо
Людімила КОХ
Валентин ЛАБУН
Фото
ВАЛ
Мад. Олега

Оновленому
Союзу –
оновлені
символи!

Розмову веде:
Людмила КОХАНЕЦЬ,
Валентин ЛАВУНСЬКИЙ.
Фото Олекс
ВАСЕНКА.
Мал. Олега СМАЛЯ

В АПОКРИФІ «Бесіда трьох Святителів» можна знайти: «У чому найбільша погибель для людини? Сладколюбство, сластолюбство, сріблюбство. Що найгірше для людини? Відчай, непокаяння». Хто усвідомив, що в борні з пороками єдиний порятунок — звернення до Бога, обрав чернечтво.

Перше, по чому можна розпізнати покаяння своєї ойбелі — обачлена. Охочі присвятити своє життя чорнозівній тусьті, послишати іспитий терин — послишати. Екнірєва воча: неплідрезані підясник. Ястмо монастєрськїх статус, кнївнєте — суртєснєжє життя припало до душі. Хрїстий слуга стає Іноком. До амушці подается скупїа або камїяна. Коже Інок повинен знати напам'яті Псалтир, «не їсти страв за одним столом з жїнами тв не водити дружби з черницями».

Чергова сходинка — по-
стриг у малу скиму, при яко-
му претендент на монашесь-
ний титул дає три обітницї:
послуху, некористолюбства

Катехізисна школа —

УСЯ ЧЕРНЕЧА РАТЬ

[illegible]

Щеці третього ступеня (великосхемники) замість клубоча носять додільний кулю, обомбований численними хрестами. Схемники оголошують своє життя у формі суворого аскетизму: над усім відноситься пісню правди, а обмежують життя світських сил. Невиприлюднені, незвичайні щеці преподобий Григорій — «писаний харчується лише зіллям та водою, а преподобий Євтимій по прийняттю схими прикріпив себе на цівковити безсмертність».

Крім статутних вимог, ченці виконують і громадські доручення: благочинний, економ, ризничий, келар, регент, дзюакар, псалмар, трапезний, ключар, бібліотекар... До

особливих послухів належить кінткнй, що чергує біля святх ікон. гробовнй — біля рак з мощами отців церковн.

Важливу роль у становленні пожилців святих осіднів відіграє інтелектуальний, освітній рівень. А він — розмаїтий. Одні обмежилися десятирічково, інші закінчили духовну семінарію, третім у пригоді стало взузівське знання, четверті лишаються вищими світською та духовною освітими...

У чорному клірі Ісусе три ступені священства: дякони, священники і єпископи. Мо- нах, котрий дістав сан дяко- на — «найвищий священни- чин» — іменується геродионо- ном, в старій ієродіакон — архідіакон. Вбрання представників цього «кві- рного ешелону» складається із стихаря, орарія і поручія. Парчевий стихар шийкоть су- цільним, з отвором для голо- ви і широкими рукавами. Він знаменує чистоту душі, яку повинні мати особи свяще- ного сану. Орарія — довга кар-

чева смуга — докопаться до
важкому плечі в усьобіжжю Бо-
жого благодаті, одержану під
час таїнства священства. І
нарешті, поручі — вузлує
рукавишки, що зашнурову-
ються. Вони нагадують, що
будь-яку релігійну процедуру
діякон виношує не влас-
норуч, а силою і благодаттю
Вожого. Поручі символізують
також мотузину на вузлу Ісу-
са Христа під час Яого пе-
нелних тортур. Діаконали
прислугують єпископу чи
священнику, проте самостійно
вести церковну відправу, вер-

Священники (по-грецьки — ієреї чи пресвітери) становлять другий чин. Вони можуть правити богослужіння, здійснювати таїн хрещення.

маслосяття, Пресвятої Євхаристії, шлюбю, покаяння. За винятком тих, що входять до компетенції єпископів: таїн священства, освятення миром й аїмлісміа. Чернець у цьому чині іменується ієромонахом, тобто священномонахом. При призначенні настоятелем монастиря він удостоюється звання ігумена. Як писемна відзнака — архимандрита. Перша згадка про цей титул, запозичений з Греції, датується 1174 роком у послужному списку ігумена Києво-Печерської лаври Полквара: «печерський ігумен архимандрит».

Священнічне облачення складається з підризника, епітрахілі, пояса, поруччів і фелони (ризни). Підризник схожий на дяківський стихар, але шиться з тонкої білої тканини, з вузькими рукавами, що стягуються тасьмами. Відлік колір повсякчас нагадує про душевну чистоту і безпримісне життя. Підризник — природич хітано (спіднього одягу) Ісуса Христа, в якому він звершився

справу нашого спасіння. Епі-
рахалъ — це той же ора-
складений удвоє тан, що оги-
нувши шию, опускається спере-
ду вниз двом з'єднаними
між собою кінцями. Цей аксе-
ссуар знаменує особливу,
підвищу порівняно з діяко-
ном благодать, що дається
священнику для здійснення
таїн. Це — одна ознака свя-
щенницької елади — наперс-
ний хрест:

До єпископської хіротонії допускаються особи, висвячені в целібаті, себто без шлюбів. Єпископів ще називають архієреями, тобто на чальниками ієреїв. Представники вищого церковного чину можуть здійснювати всі таїнства й богослужіння. Опис ар

[illegible]

Митрв — головний убір архієпископів — уособлює терновий вінці Ісуса Христа. Спершу це був зав'яз довший фалдани, завузлований ззаду. Саме такою пов'язаною у вигляді золотого листя прикрашали чоло Іоанн Богослов, апостол Марк та Яків менший, єпископ Бруссальський. Згодом чалма тринсформувалась у високу шапку з від-

крито маляком. У VI столітті Іоанн Каппадокійський, єпископ Константинопольський, описує обрядовий убір при тапуванні. Відтоді убір одособлює суцільнокуте та орліноку, виконані з чорної розшивки, а також «малюнок» — вінград з колосами. Це — символ Таїн Євхаристії. З 1667 року в Росії «сеєбрания и золотыя украшенія» єпископські почали вручати архимандритам. Свідченням Синоду має право представляти єпископський убір єпископ Ісаакійський собору. За особливим Височайшим розсудом духовним особам ке нічче. Часта частина єпископського вбору мігуну, що різніється від заочайної хрестом на малях. Такий убір мали тільки митрополити Московський Філарет і Санкт-Петербуржський Ісакій.

Під час богослужіння під ноги єпископу стелять орлець: круглий килимон із зображенням шугаючого надмістом орла. Цей атрибут означає, що архієрей, як птах, повинен підійнятися від земного до небесного.

За ступенем священства всі єпископи рівні між собою, але старші і найбільш заслужені іменуються архієпископами. Столичні ж владики називаються митрополитами. У повсякдень архієпископи носять клобук, увінчаний спереду хрестом з коштовного каміння. Така ж атрибутика і на митрополитів, чому убої, але бліму.

Найвищий ступінь ієрархії — патріарх — у 451 році узаконив Халкідонський собор. Цей титул мають ієрархи шести древніх столиць: Єрусалима, Александрії, Антіохії, Константинополя, Риму й Москви.

Володимир ЧОПЕНКО.

Віра і влада

ВИБОРЦІ— ЗА, ДЕПУТАТИ— ПРОТИ

Ми, православні віруючі села Якимівщини, що у Виноградському районі не Хмельницькому, досі не можемо зрозуміти, чому так обрали нас кавші депутати, чому вони вступили проти розкуркулення чорноземців і спокійно вийшли з сьомою місяці. Судять самі.

Ще в 1901 році в селі збудували церкву. На місці, де німке століть до цього так стояв храм. Тодішня релігійна громада пунуїтельно і щиро вносила гроші на придбання для конісування землію (понад 1 гектар) аж до 1937 року. А в часи сталінського мржіжбосі ніби не «виного» сільських активістів, церковну зручність. Прямі докази цього ініціативу приписують «батька всіх народів» не стало.

Та, слава Богу, минулися ті
ложурні часи, розвиділилося.
Віруючі отримали справжнє, в
не паперове право на свободу
совісті, вільне віросповідання.
Нас уже не звиняють людьми
другого сорту, відстаємими та
темними. І це радує.

[illegible]

Ми розуміємо, що нову школу в селі потрібно будувати, і я хотіла мати місця для тих, які навчаються тут досить. Як же так навчальний заклад знаходився по сусідству з культовим, то й тут, зввичайно, немає нічого логічного. Церква ще ніколи не свого логічному навчила і не вчитиме. Навпаки, і в цих літерах геттарх замість вистітати місця і школи, і Божому храму. Адже це справді і саме місце. І ми навіть не можемо собі уявити іншого.

Спробували ми шукати відповіді в голиці, в православній Візантії, в ісламі, в буддизмі, в джайнізмі, в інших релігіях, в інших об'єктах. Скажем, що приїде й розбереться. Та там це, бачили, його сілчанці.

Тому й вирішили ми яв-
нутися до «Голосу України»
ж до останньої справедливої
інстанції. Можливо, хоча при-
пинає базкомпромісна газета,
доведе на своїх сторінках не-
шим горе-депутатом, що ми
понад 500 віруючих, які все
своє життя обрали й сімлі, ле-
режили голод, воєнне лихолі-
тя, підняли з руїн колгоспи,
заслужили право на той гви-
тар слоноківної батьківської
святій землі для храму.

В. Завальницький,
М. Яворський, Г. Шва-
кула, К. Вуйлова, А. Бон-
дар, Я. Андриук, А. Бе-
резюк та інші мешканці
села (усього 400 підпи-
сів).
Хмельницька область.

ВИРОДКИ

Не було такої людини в обласному центрі, яка не знахулася б від почутого: 25-річна Євгенія Фалківська, сторож СІПУ-25, разом зі своїм коханцем гірше за будь-якого звіра змучувалася над семизірковим Андрійком, своїм сином.

Коли «мама» знайшла собі нового «чоловіка» — людинополюбів Істоту в штаних, краще не знаючи — життя малого Андріяка стало зовсім нестерпним. І раніше він не розкошував: як тільки до мамі заглядали «дурні», хлопчик шукав притулку на вулиці, в сараї, а то навіть у будці. Спасибі, хоч не його любов. Новий «тато» звався за «виховання». Малого змучували стояти на колінах і тримати над головою каміни — годину-дві, аж доки Андрійко від утоми не падав ниць. Тоді коханець Євгенія починав бити дитя арматурою.

А потім хлопчик і зовсім зник. Сусідські діти, доводячи бачили його на вулиці, поцікавилися у Фалківської, де Андрійко.

— Його покараю, — спокійно поспішила мама.

...Коли прийшла «швидка допомога», «покаряний» був збитковим, лікар В. Дашь розповідає, що на дитині

ніс було живого місця, бритка «швидко» не мала як її взяти — суцільні рани.

Андріяка зачинили у хлів. Катували тривало майже тижнями. Шодня — систематично, немилосердно, — вишукано — змучували над ним козачень Фалківської. Вкільки з некрозом, тобто жива тканина відмирає. Не виключено, що їх випалювали кисточкою, а може, навіть дитину грізли паликою, в день додали муку. Відбиті пальці, відбиті зуби, поламана рука, 40—50 відсотків шкіри немає, розірваний рот, з голови фактично знято скальп — 16х18 сантиметрів, немає ні шкіри, ні клітковини — лише кістка.

За словами завідувачого реабілітаційним відділенням Хмельницької міської дитячої лікарні Богдана Юра, отримують усього, у хлопчика велика втрата крові, плазми, білка — видно, що тривалий час його морили ще й голодом.

— Понад 30 років я працюю у медицині, — розповідає начмед цієї ж лікарні Лідія Лещак, — великого випало бачити, але такої пошквеної, локальної, зразкової дитини у своїй практиці не зустрічала.

Зараз Андрійко опритом-

нів, хоч усе ще перебуває у дуже тяжкому стані. Трохи говорить, правда, нерозбірливо, і постійно простить Істоту. Боязко зізнався, що били його і дід, і мама, і баба.

Він цілком нормальний хлопчик. Шепоче «спасибі» після кожного годування. Медики роблять усе, щоб урятувати Андрійкову життя.

Дай Боже, щоб ця дитина вижила. І дай Боже, щоб білий світ не бачив таких матерів. За цим злочинним порушенням кримінальну справу, Сул, сподіваємося, скаже вишисалоє слово. Про це ми напишемо окремо. Але, гадаємо, і ви, читачі, будете громадянськи змушуватися, і ця страшна історія не залишить вас байдужими.

Надія ПАКУЛЬКО,
журналіст.
Хмельницький.

СЕРПНЕВІ КУПАННЯ

Якщо на вулиці така спека, можна собі дозволити наванини розслабитися. Підгадають, горослі? Кад підгадають! На них та-моя цікаво подивитися. Для цього навіть варто пильнувати з нурталь. А на них мамі такі нездогадані, що не знаєш, во-ди на сонці, чи самі не згорять нурталь! Тоді ж не пильнує, а я буду хлюпатися далі. Давали, так навіть прямиша.

Фото Сергія
КОВАЛЬЧУКА.

Реклама

МАЛЕ ПІДПРИЄМСТВО «ЛЮБИСТОК» ТОВАРИСТВА КУЛЬТУРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ З УКРАЇНЦЯМИ ЗА КОРДОНОМ

вперше не Україні з 10 по 20 жовтня ц. р. в приміщенні БК Книжкового елевезаводу (проспект Перемоги, 112) проводити курс, як вестиме президент Всесоюзного експериментально-методичного об'єднання «Спіраль», лікар-психотерапевт (параліксолог), автор книг «Філософський нямін» та «Аналогові системи»

МИХАЙЛО
ПЕРЕПЕЛИЦІН.

По закінченні курсів видається сертифікат аспіранта з встановленою вартістю. Вартість навчання 250 карбованців. Іногородні забезпечуються готелем за додаткову плату. До-відки телефоном 266-60-66 з 10 до 17 годин щоденно.

Розрахунковий рахунок № 1609066 в Радянському відділенні Упрсоцбанку м. Києва МФО 322238.

БАРТЕР ІЗ ПОЛЬЩЕЮ

Нові можливості
PROSYSTEM —
ВАРШАВА

Пропонуємо широкий асортимент високоякісних швейних виробів, трикотажу, а також плащі, куртки, нарядний жіночий одяг, джинсовий одяг, колекцію спортивного одягу, гарні светри, літні та демісезонні комплекти, елегантні взуття, високоякісну косметику, вишукану біжутерію. Пропонуємо також аудіо- та відеотехніку, що відповідає світовим стандартам, комп'ютерне устаткування високого класу.

У нас ви зможете вибрати комплекти сантехнічного обладнання та електропобутові прилади.

Пропонуємо також обладнання для переробки м'ясо-молочних продуктів, хлібопекарні невеликої потужності, малі й середні виробництва цегли. Все це ви можете придбати на терки за тверду валюту, а й на основі бартерного обміну за: вузгала; продукти нафтохімічної промисловості; відходи кольорових металів та алюмінію; штучні добрива; лісозаготівельні напівафабрикати.

Чекаємо ваших пропозицій.

Наша адреса:
Prosystem Sp. z o.o.
ul. Kaniowska, 112
01-529 Warszawa
Польща
тел/факс
8-10 4822 392669
тел:
8-10 483912 0422
8-10 483912 0423

17—24 вересня 1991 року

ВИСТАВКА-ЯРМАРОК

Інтер-Київ '91

Українська зовнішньоекономічна спілка «Інфоспорт» спільно з польськими фірмами «Воймор» і «Експорт-Імпорт» проводить виставку-ярмарок товари народного ажитну. Торговельні і виробничі європейські фірми представляють:

- одяг і взуття;
- товари для відпочинку, спорту і туризму;
- косметику;
- побутову хімію;
- меблі;
- дитяче харчування;
- побутові електроради;
- опоряджувальні матеріали.

Фірма — учасник виставки зацікавлені у створенні спільних підприємств.

Під час проведення виставки-ярмарку приймаються попередні заявки на участь у найорічому різдвяному ярмарку «Київ-Інтер-91».

Організації, які мають намір розмістити на виставці-ярмарку свою експозицію, можуть звертатися до дирекції виставки по телефонах: (044) — 290-52-36; (044) — 261-78-03.

Телефакс (044) 290-40-62.

Чекаємо на ваші пропозиції.

Адреса виставки: Республіканський центр виставок і ярмарків, павільйон № 3, проспект академіка Глушкова, 1. Іхати тролейбусами № 11, 12, 24.

«Круглий стіл»

МІЖ НАМИ, ФАХІВЦЯМИ

Міжкожного тижня наша газета опублікувала інтерв'ю з головою Федерації футболу України Віктором Бондаренком, яке викликало інтерес у представників різних видів спорту. І, як завжди, нам пропонували провести «круглий стіл». На нього був запрошений і В. БАННИКОВ, який високомає деякі утончення до сказаного раніше:

— Наші позиції будувалися на правовій основі і дотримувалися конкретною поведінкою цього, глибоко відомих у футболі. Український футбол тривав швидкими кроками саме тоді, коли в майдані. Никимі правилами нас не заважали до кінця. Год, ми а ній перебували багато років.

На сході у нас інтереса не було. Ми прагнули інтересуватися в західній футболі. Одне слово, незалежність — і краї!

Володимир Кибас (легка атлетика):

— Сьогодні українська легка атлетика має дуже великий потенціал. Завдяки їй, ми маємо мов та курка, яка несе гарні яйця. І велике спомогі їй на сумішності, ентузіазм, самозадоволення. Щодо різного переходу до незалежності, то моя думка така: необхідний якийсь перехідний період. Гадаю, буде дуже важливо розвинути образ професіоналізму та суто людські відносини, які виникли не сьогодні. Особливо досвід і думки між тренерами різних регіонів дозволяють нам за достатньо примітивної матеріальної бази перебувати на вершинах світової легкої атлетики.

На останньому чемпіонаті світу спортсмени України здобули чотири акражних перемоги. Але в цілому вони, як на мене, не розкрили свого потенціалу. Врештеш нагород ми б були значно варті. Але багато наших людей та двічі були четвертими. Це все всесильно наші!

Футбол

у чемпіонатах СРСР. За успіш в українській першості почався мого і галузь «відкритий». Але поступово, на жаль, відбулася девальвация національного турніру.

Одним зокро року ми не можемо відомитися від союзних змагань, бо Україна це не здобула офіційного міжнародного визнання. Втім, готуватимемо свій календар на 1992 рік.

Леонід Оршштейн (гандбол):

— Як тренер провінційної команди, за умов радянської системи спорту, не раз відчував на власній шпирі, що таке центр, що таке периферія. Виступаючи в першій лізі чемпіонату СРСР, наша команда з рахунку Бровара веде боротьбу фактично зі збірним реєнсулі. Одержуючи календар турніру, можна готувати визначити, хто ж буде переможцем. Від такого і руки можуть опуститися. Але ми боролися.

Щодо українського гандболу, то він досить розвинений і потужний. Маємо сильні збірні в усіх клуби. Особливо це стосується жінок. А це означає, що в за наш національний збірні не доведеться черкувати.

Важливий стимул для нас — участь в європейських. Скажу я про те. Останнім часом українських гандболістів і гандболісток очікує запрошення до зарубіжних клубів, причому дуже сильних. Поки від трансферу ми майже нічого не маємо. Валюта пливе до Москви, а ми, мов небажана, ходимо з протягнутою рукою.

Я схильний до того, що слід вжити приклад з прибалтиків. Вони не збираються брати участь навіть у алірійних чемпіонатах СРСР. Розмірковують так: нічого, що доведеться в чомусь посту-

питися, відкритися трохи напад, але завтра просування вперед буде значним.

А поні ми є «сировинною» базою для провідних клубів з Росії, Москви та Санкт-Петербурга...

Віктор Бондар (баскетбол):

— Політична ситуація розв'язує нам руки. Ми вже бачимо не попереду парадоза, а за ним. Я нещодавно зв'язувався з ФІБА (Міжнародною федерацією) і мені там сказали: «Вікторе, покажи нам український паспорт. Матимете політичний суверенітет, і дорога на Олімпіаду, чемпіонати світу буде відкрита негайно».

Я вважаю, що необхідно янайшвидше слікувати Асамблею Українського національного олімпійського комітету і конкретно вирішувати справи. Ініціативу на себе тут могла б узяти і редакція «Голосу України». На жаль, поки НОК України, хочіть його керівні органи, виявляють нерозумну пасивність...

Завершити цю розмову хочеться інформацією Володимира Кибаса:

— Я вже гадую, що побував на чемпіонаті світу в Токіо. Був присутнім на пресконференції президента МОК Хуана Антоніо Самаранча. Журналісти його запитали про те, як він і його організації ставитися до суверенітету і виходу зі складу СРСР рад реєнсулі. Він відповів: «Ящо то справжня незалежність, то ніяких переходів на шляху новотворення країни не ставитимемо. І неюдімніо приймемо до міжнародної олімпійської сітки...».

Учасники зустрічі були одностайні в одному: старі союзні спортивні структури вже відійшли, і нам вони не потрібні.

«Круглий стіл» провів Віктор БАННИКОВ

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Заступник головного редактора
Олександр СІМІН

Редактор:

Сергій ПРАВДЕНКО
головний редакторАнатолій ТРОЛОВ
перший заступник
головного редактораОлександр СЕМЬОНОВ
член-кореспондент
АН УкраїниВолодимир КОРАШОВСЬКИЙ
член-кореспондент
АН УкраїниЛеонід САМОЯЛЕНКО
заступник головного
редактораЮрій СИДОРЕНКО
заступник головного
редактора

Анатолій СОЛОВЬСЬКИЙ

Віталій СУДІЯ
видавничий
секретарНАД НОМЕРОМ
ПРАЦЮВАЛИ:Член редакції:
Анатолій СоколовськийЧлени редакції:
Володимир Савченко,
Анатолій БондаренкоАвтори матеріалу:
Анатолій Миронюк,
Леонід ПідручнийВипусковий:
Олександр БондаренкоОформлення:
Володимир КисельовКоректор:
Тамара Бондаренко,
Наталія ВасильЛюдмила Морозова,
Людмила Несна,
Антоніа Сильверстова,
Любов Савченко

Людмила Терещук

Верстальники:
Алла Будимирова,
Тетяна Савченко,
Ольга Демченко,
Марія СоловйоваЛітнотипи:
Наталія Позняк,
Валентина ЧирюхаКомп'ютерну
адаптацію
«Радянська Україна»
252847, Київ-47,
проспект Перемоги, 58Індент 60955л
Тираж 156.200Переплати німа
на рік 19 руб. 80 коп.

Зам. 03181741

Атакують гандболісти німського «Спартак». Фото Миколи БОЧКА.

НОВИНИ ХОКЕЮ

Хокей. Кубок Канади. СРСР — Канада — 3:3, Швеція — ЧСРФ — 5:2, США — Фінляндія — 4:3.

Фінляндія — США (1 вкаресі), Швеція — Канада (12).

НА РОБОТУ ДО ФРАНЦІЇ

Майстра спорту міжнародного класу з греко-римської боротьби татріопічанина Артура Дангасова запрошено до Франції, де він готуватиме збір-

ну цієї країни до чемпіонату світу.

Марія ЛІСНИЧУК.
Тернопіль.

Попереду цікаві матчі

Коментуючи результати матчів 37-го чемпіонату України серед команд другої ліги, відомий вбрітр Миколова Ступа назвав законотримним зв'язом те, що на фініші лідери карцюють свій потенціал. І масикумівно вони наблизилися до перемоги. Шановний рефрі скаже, що боротьба у підкорючій групі загострилася, бо вносі цілї паря собою ставлять окремі «Принципалі», «Колоса», «Нафтовик», «Христала», да я «Варесі» і «Чорнодіста».

Сьогодні, на боліщійшій чеківці матчів. Отакіж, як той, що відбувся в Охтирці, де «Нафтовик» прийняв «Зірку». «Нафтовик» гол, який провів в ворота одного з гутсєвців Задорюк, мабуть, розслабив форвардів «Нафтовика». Лиша в другому таймі господарі загартували згодом до голу. На 50-й хвилині Матейченко подав рахунок. На 72-й «Нафтовик» рахунок переміг. А завершив справу той же Матейченко на 85-й хвилині — 4:0.

Завдовольняючи запальний стадіон прихильників «Принципалів», їхня команда порадувала м'ячами, які у-

вороті «Океану» провалив Савна (36-а хвилини), Григорчук (62), Русак (84) — 3:0. І кілопольський «Колос» на своєму стадіоні палик добилис парвєгги над дьабельством — очікається «Маяком». Рахунок на 15-й хвилині відкрив Худяков, в потім діли (43 і 65) відзначився Костиков. І коли господарі заспокоїлися, форвард очікається Бугай провів гол прєстєжний — 3:1.

Важко далєся паремого «Варесю», який прийняв у Рівному армію Київ. Після голу Римке (18-а хвилини) гра продовжил в обопільних атаках. Але жодній команді не вдалося взяти ворота — 1:0.

Результати інших матчів: «Вогнобудівник» — «Дніпро» — 0:1, «Припідніст» — «Чайка» — 3:1, «Кристал» — «Кристал» — 6:1, «Шахтар» — «Зірка» — 2:1, «Сталь» — «Картпів» — 2:1, «Атомобіліст» — «Десна» — 1:1, «Подільський» — «Міле» — 1:1, «Полісся» — «Міле» — 2:1, «Тампа» — «Дніпро» — 1:1.

Вінца ліга, «Локомотив» (Москва) — «Спартак» (Москва) — 0:2.

Ярослав СЕРГІЄНКО.